

כל גגות פרק תשיעי עירובין

צ.ו

עין משפט
נר מצוה

א [ונוש"ע וז"ח ס"י שעב
סעיף ב']:

רבינו הגאון

אלא לנטורי ביתיה הוא דעבר. שתי (בימות) [אמות] בנג שהוא רשות היחיד ושתי אמות בעמוד שהוא כרמלית כו'. בעי רמי בר חמא שתי אמות בנג ושתי אמות באכסדרא, כיון דמנג לנג אסיר, מנג לאכסדרה נמי אסיר כו'. ועלתה בתיקו. בעי רב ביבי בר אבבי שתי אמות בנג ושתי אמות בחורבה מהו. אמר רב כהנא לאו היינו בעיא דרמי בר חמא ועלתה בתיקו. אוקף רב ביבי בר אבבי, רב כהנא מאחר אתי נצי, כלומר הגה הוא בא ומירב, אכסדרא לא חזיא לדירה כו'. ועלתה גב זו בתיקו. גגין השוין לה מאיר, דהני כל גגות העיר רשות אחת. וגג יחידי לרבנן, דהני כל אחר רשות לעצמו. רב אמר מותר לטלטל בכלו. דהכא מיכרא מילתא (מתוקן) [מתחזין] מחיצתא, ואמרי גוד אסיק מחיצתא. ולא דמי לגג בין הגגין, (מ) [הם] לא מינכר ולא (מתחזק) [מתחזין] דכל גג וגג. לפיכך אמר רב התם אין מטלטלין בו אלא בארבע אמות. ושמואל אמר הכא בגגין השוין לה מאיר, ובגג יחידי לרבנן, אין מטלטלין בהן אלא בארבע, מאי [שעמא] משום דהני גגין הויין להו יתר מבית סאתים, והני מחיצות למטה עבדין, למעלה לא עבדין. והויין בקרפף שלא הוקף לדירה. וכל קרפף יתר מבית סאתים שלא הוקף לדירה אין מטלטלין בו אלא בד'. וכי קאמינא בנג בין הגגין מותר לטלטל בכלו, בנג שיש בו בית סאתים, אבל ביתר מבית סאתים לא. וכן חלקו בספינה רב אמר מותר לטלטל בכל הספינה,

(א) [ב]מ"ו: ב"ב קטו: דהה
לג: (ב) כס"ח ליתא ז"ה,
(ג) ואן שאין כש"ש,
ד כס"ח: פשטא.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה התם ליכא וכו' אבל הכא דפליגי אליבא: (ב) תוס' ד"ה אלא וכו' לא בעי בנג בחורבה אלא בקרקע החורב' וריבטו הגאון פירש וכו' ורש"י חז"ק לנג: (ג) ד"ה איתמר וכו' כמו בשבת, י"ב פ"ק דף טו:

לנטורי כרמלית עזיבא. וקילק עלמו מן הגגין: ז' אמוס בגג וכו'. כרב סבירא ליה דאמר גג שצין הגגין אין מטלטלין בו אלא בד' דאסרי אהדדי: מהו. לטלטל מאחת מהן לעמוד העומד בזה"ר סמוך לו גבזה י' ורחב ד': כרמלים ורה"י קא מיבעיא ליה. כלומר

כרמלית ורה"י קמבעיא ליה. וכגון שהעמוד מופלג מן הגג ד' דאי בסמוך לו לא הוא עמוד רה"י דנפרץ במילואו לגג וכגון דמי אבל כשהוא מופלג אסור אע"ג דדרך למעלה מעשרה משתמש דהוי מקום פטור מ"מ אסור להחליף ואפילו מאן דשרי לעיל

הכא מודה כיון דאין נח במקום פטור: **אלא כ' אמות בנג ושתי אמות באכסדרה מהו. פירש** בקונטרס ע"ג תקרה של אכסדרה של צעלים אחרים יותר מצית סאתים דהשתא הו ליה כרמלית אבל תוך אכסדרה לא רצה לפרש דכיון דמקורה לא הו כרמלית צמה שהוא יותר מצית סאתים כדמוכח פירק עושין פסין (לעיל דף כה). דלמך קרפף יותר מצית סאתים וקירה זו צית סאה כו' ומיבעיא ליה באכסדרה ללא שייך צה כל כך כשם שדירין חלוקין למטה דלית צה דירין כל כך כדפי' בקונטרס וצמר הכי בעי בחורבה דחזי' לדירה טפי ובעי נמי בגג דחורבה כמו באכסדרה ומלשון הקונטרס משמע דבחורבה לא בעי בגג (כ) אלא בקרקע החורבה ור"ת פ"י ז' אמות בגג דהו רה"י ז' אמות צמוד שהוא כרמלית לגג גבזה י' והוא רחב ד' ומשיבא לגג כרה"י משום דמהני ציה עירוב לטלטל בצולו ולא הו כשאר כרמלית: **או ד"ל מאי ביון דמנג גג אסיר.** פ"י בקונטרס וטעמא

לנטורי תרביצא הוא דעבידא בעי רמי בר חמא שתי אמות בנג ושתי אמות בעמוד מהו אמר רבה מאי קא מיבעיא ליה כרמלית ורה"י קא מיבעיא ליה ורמי בר חמא (כ) אגב חורפיה לא עיין בה אלא הכי קמיבעיא ליה ב' אמות בנג וב' אמות באכסדרה מהו מי אמרינן כיון דלא האי חזי לדירה ולא האי חזי לדירה חדא רשותא היא או דילמא כיון דמנג לגג אסיר מנג לאכסדרה נמי אסיר בעי רב ביבי בר אבבי ב' אמות בנג וב' אמות בחורבה מהו אמר רב כהנא לאו היינו דרמי בר חמא אמר רב ביבי בר אבבי וכו מאחר אתאי ונצאי אכסדרה לא חזיא לדירה וחורבה חזיא לדירה וכו מאחר דחזיא לדירה מאי קמיבעיא ליה אם תימצי לומר קאמר אם תימצי לומר אכסדרה לא חזיא לדירה חורבה חזיא לדירה או דילמא השתא מיהא לית בה דירין תיקו גגין השוין לר"מ וגג יחידי לרבנן רב אמר מותר לטלטל בכלו ושמואל אמר אין מטלטלין בו אלא בד' רב אמר מותר לטלטל בכלו קשיא דרב אדרב התם לא מינכרא מחיצתא הכא מינכרא מחיצתא ושמואל אמר אין מטלטלין בו אלא בד' אמות קשיא דשמואל אדשמואל התם לא הו יותר מבית סאתים הכא הו יותר מבית סאתים והני מחיצות למטה עבידן למעלה לא עבידן והוה בקרפף יתר מבית סאתים שלא הוקף לדירה וכל * קרפף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה אין מטלטלין בו אלא בד' איתמר ספינה רב אמר מותר לטלטל בכלו ושמואל אמר אין מטלטלין בה אלא בד' רב אמר מותר לטלטל בכלו דהא

דרבנן משום דקפדי אשינו צעלים קנת קשה דלקמן (כב): אמרינן גג וחצר ומרפסת רשות אחת לרבנן משמע אע"פ שהן של צעלים הרבה: **ושמואל אמר אין מטלטלין בו אלא בד'.** פ"י בקונטרס והא דקאמר ר"מ רשות אחת היינו לטלטל ז' אמות צה ז' אמות צה אע"ג דלפי המסקנא דמוקף שמואל צימר מצית סאתים אחי שפיר דאיכא לאוקומי מתני' דלא הו יותר מצית סאתים מ"מ הו"כך לפרש הקונטרס למאי דסלקא דעתיה השתא: **קשיא דרב אדרב.** דס"ד דנלא מינכר מחיצה איירי דאי מינכר מחיצתא לא היה שמואל אומר אין מטלטלין בו אלא בארבע: **הכא** דהו יותר מבית סאתים. ולא אמרינן גוד אסיק לר' מאיר בגגין הרבה אלא במחיצות החילונות כיון דכולן רשות אחת הן אע"ג דלענין כלים שצבתו צבית אינו רשות אחת ואמרינן גוד אסיק לשמואל ואם תאמר כיון דשמואל חשיב גג כקרפף לאסור צימר מצית סאתים אם כן צבית סאתים או צפחות נמי יחשב כקרפף צית סאתים שלא הוקף לדירה ויאסר לטלטל מנג לחצר לרבנן כמו מקרפף לחצר ולקמן (כג): אמרי' דלרבנן גג וחצר רשות אחת וקרפיפות רשות אחת ו"ל דדירת גג הו"א טפי דירה מנקרפף לענין כשאינו יותר מצית סאתים: **איתמר ספינה.** צימירה מצית סאתים איירי כדפי' בקונטרס ופליגי אי חשיבי מחיצה דספינה כמוקפת לדירה אי לא אבל צפחות מצית סאתים לכולי עלמא הו"א מחיצה ומטלטל צה דהא נעשה כולה כד"ל דפסקי רב ושמואל כרבן גמליאל בספינה צפ' מי שהוציאהו (לעיל דף מב): ואי אפילו צפחות מצית סאתים אין מטלטלין צה אלא צד' לא היתה נחשבת כד"ל כמו בשבת (כ) בתל ונקע דדוקא מד' אמות ועד צית סאתים אבל יותר מצית סאתים לא: דהא

פשיטא(י) לרמי בר חמא דשרי הכא מאי התם הו"א דאכסדרה לא חזיא מידי לדירה אבל חורבה חזיא לדירה במיקון מועט או דילמא כו': גגין השוין. שאין צהן גג גבזה מחצירו עשרה ויש הרבה סמוכין יחד: לר"מ. דמשוי להו כולהו חדא רשותא ולא אסרי אהדדי: וגג יחידי לרבנן. שאינו סמוך לאחרים דאפילו לרבנן ליכא דליסר עליה: **ושמואל אמר אין מטלטלין בו אלא צד'.** והא דקאמר ר' מאיר רשות אחת הן לטלטל ז' אמות צה ז' אמות צה. וטעמיהו דרב ושמואל מפרשא ואזולא: **קשיא דרב אדרב.** דא"ר לעיל (פג): בגגין השוין לרבנן דאסרי אהדדי אלמא לא אמר גוד אסיק מחיצות שביניהם להיות מובדלת ה"ג בגגין השוין לר"מ נהי נמי דהאי לא אסר אחריה דחדא רשותא משוי להו מיהו צני רה"ר העוצרת לפניהם ולאחריהם ולאידי החילונות אמאי לא אסרי עלייהו הא ליכא מחיצות לגגין ומחיצות תחתונות אמר רב דלא מהני להו וכן בגג יחידי לרבנן ליתסרו עליה צני רה"ר וחצירות שסביבותיו: ומשני הסם. צין גג לנג לא אמרינן גוד אסיק דלא מינכרן מחיצתא שהן מכוסות בגגין הלכך כיון דאמרו רבנן יש חלוק רשות למעלה וגוד אסיק נמי צבי הני לא אמרי הרי הן פרוצים כל אחד לרשות האסורה לו לפיכך אסור לטלטל בו: אבל הכא מחיצות מינכרן וקאמרינן צהו גוד אסיק הלכך לר' מאיר דמשוי להו חדא רשותא ליכא דליסר וכן גג יחידי לרבנן: ה"ג הסם לא מינכרא מחיצתא הכא מינכרא מחיצתא: הסם ליכא יותר מצית סאתים. כיון דאית ליה לשמואל גוד אסיק חץ במחיצות שביניהם ואע"פ שאין ניכרים ופלוגמיהו קמייתא אליבא דרבנן היא דמשו לכל חד רשותא באנפי נפשיה הו כל גג וגג מוקף צפני עלמו וצכל חדא ליכא יותר מצית סאתים אבל הכא (כ) דפלגין אליבא דר' מאיר דמשוי לכולהו כחד וכולן יתרין במחיצות חילונות יש כאלו יותר מצית סאתים והיקף זה דגוד אסיק אינו מונה אף על פי שנעשו לדירה למטה עבדין לדור בחללן ימטה ולא לדירת גג הלכך כי מסקינן להו הו מוקף יותר מצית סאתים שלא הוקף לדירה וגג יחידי לרבנן נמי בדאיכא טפי מצית סאתים דומיא דגגין השוין לרבי מאיר: מותר לטלטל בצולו. ואפילו ישנה יותר מצית סאתים דהוקף לדירה הוא: להצריך

הא דקאמר ר"מ רשות אחת היינו לטלטל ז' אמות צה ז' אמות צה אע"ג דלפי המסקנא דמוקף שמואל צימר מצית סאתים אחי שפיר דאיכא לאוקומי מתני' דלא הו יותר מצית סאתים מ"מ הו"כך לפרש הקונטרס למאי דסלקא דעתיה השתא: **קשיא דרב אדרב.** דס"ד דנלא מינכר מחיצה איירי דאי מינכר מחיצתא לא היה שמואל אומר אין מטלטלין בו אלא בארבע: **הכא** דהו יותר מבית סאתים. ולא אמרינן גוד אסיק לר' מאיר בגגין הרבה אלא במחיצות החילונות כיון דכולן רשות אחת הן אע"ג דלענין כלים שצבתו צבית אינו רשות אחת ואמרינן גוד אסיק לשמואל ואם תאמר כיון דשמואל חשיב גג כקרפף לאסור צימר מצית סאתים אם כן צבית סאתים או צפחות נמי יחשב כקרפף צית סאתים שלא הוקף לדירה ויאסר לטלטל מנג לחצר לרבנן כמו מקרפף לחצר ולקמן (כג): אמרי' דלרבנן גג וחצר רשות אחת וקרפיפות רשות אחת ו"ל דדירת גג הו"א טפי דירה מנקרפף לענין כשאינו יותר מצית סאתים: **איתמר ספינה.** צימירה מצית סאתים איירי כדפי' בקונטרס ופליגי אי חשיבי מחיצה דספינה כמוקפת לדירה אי לא אבל צפחות מצית סאתים לכולי עלמא הו"א מחיצה ומטלטל צה דהא נעשה כולה כד"ל דפסקי רב ושמואל כרבן גמליאל בספינה צפ' מי שהוציאהו (לעיל דף מב): ואי אפילו צפחות מצית סאתים אין מטלטלין צה אלא צד' לא היתה נחשבת כד"ל כמו בשבת (כ) בתל ונקע דדוקא מד' אמות ועד צית סאתים אבל יותר מצית סאתים לא: דהא